

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Skolen for Livet og Akademiet i Soer borgerlig betragtet

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Aarhus Universitet, Kulturvidenskab, s. 63. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1838_593-txt-shoot-idm2476.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Til Slutning kun et Ord om den hos os sædvanlige Grille, at skiøndt *Grækerne*, uden at kiende noget andet Sprog end deres eget, opnaaede ikke alene en *borgerlig* men ogsaa en *videnskabelig* Dannelse, som de *Lærdeste* endnu *beun 64 dre*, saa skulde dog *Danske* ei uden fremmede Sprog kunne naae selv den *borgerlige* Dannelse, der dog efter Naturens Love maa sammensmelte med *Modersmaalet!!* Uden her at ville gaae ind i en filosofisk Undersøgelse om Daarskaben i en saadan Paastand, vil jeg kun sige, at efter temmelig godt Bekiendtskab med den *Danske Literatur*, endogsaa blot fra *Holbergs Peder Paars* til *Ingemanns Holger Danske*, betænker jeg mig intet Øieblik paa den Erklæring, at de fleste af vore *studerede* Folk er langt fra at have *saamegen* Dannelse, som de, uden at for staae et *græsk* eller *latinsk* Ord, kunde faaet, blot ved at tilegne sig hvad der er *skrevet paa Dansk*, og hermed lader jeg den vel overveiede Paastand følge, at medens *Livs-Stillingen* naturligviis for Enkeltmanden kan gjøre Bekiendtskab med et eller flere *fremmede Sprog* nødvendig eller dog nyttig, er der til enhver Tid kun yderst Faa, som derved vinde i *virkelig* Dannelse, kun de Faa nemlig, som have Anlæg, Lyst og Leilighed til *videnskabelig* at omfatte *Menneske-Livet* i dets Heelhed, der ingenlunde udelukker men indbefatter *Folkelivet!* Sagen er da kun den, at i ingen Deel af den saakaldte dannede Verden kiende de *studeerte* Folk, som naturligviis i *Skolesager* føre Ordet, *saalidt* til *Modersmaalet* og hvad derpaa er skrevet, som i *Danmark*, og det er intet Under, thi naar *Børnene*, der skal *dyrke Videnskaberne*, 65 blot er 9, 10 Aar gamle, anseer Man dem jo sædvanlig for saa *udlærte paa Modersmaalet*, at Man neppe veed, *hvormange fremmede Sprog* de nu maae være dygtige til at lære, og anseer det troskyldig for *Fattigdom* hos *Modersmaalet*, naar de usle, vankundige Drengene ei deri kan finde Ord til at udtrykke deres fremmede Viisdom. Med Stumper af to, tre døde og et Par levende Sprog, især af deres *Grammatiker*, og, saavidt *Skolen* raader, uden at have hvad Man kalder *spildt Tiden* paa at læse en eneste *Dansk Forfatters Værker*, komme nu Drengene til *Universitetet*, og Man anseer det naturligviis for en *Udskeielse*, som kan have de farligste Følger, om *Studenten* lægger sig efter hvad der ligger os Alle baade som Mennesker og Dannemænd nærmest, istedenfor at læse til *Examen* og atter og atter til *Examen*, hvor Spørgsmaalet ikke er om *Modersmaal* og *naturlig Udvikling*, men om hvad der *staaer skrevet* i allehaande deels fremmede, deels gjerne forskrækkelig danske Bøger. Naar nu saaledes det *Academiske Coursus* er udløbet og *Candidaten* har Sort paa Hvidt for at have ei blot al den Dannelse, han selv behøver, men en god Deel at meddele Andre, hvor Faa vil da endog kun tænke paa, at dem *fattes* Andet end i det Høieste en *Kiæreste* til Bod for al Vidskabs Kiedsommelighed og et "*Levebrød*" til Løn for langt 66 Slid, og hvor langt Færre vil have baade Lyst og Mod og Kraft til at blive *smaa* igien for at voxer naturlig, hvad de dog aabenbar maae, om de nogensinde skal lære enten hvad *Modersmaalet* duer til, eller hvad Man kan finde i *Danske Bøger!* Langt fra at ville overdrive, lægger jeg gjerne til: Gudskelov! det gaaer ikke slet saa galt, som *Latin-Skolen stiler* paa, *lidt Dansk*, baade af Mund og Bog *indsmugles* dog hos mangan En, og jeg mindes endnu med Fornøielse, hvordan jeg, som *Latinsk Skoledreng* læste gamle *Danske Krøniker* om Aftenen paa et *Skomager-Værksted*, men Sligt hører dog nødvendig til *Undtagelserne*, og at *Regelen* desværre fulgdes bedre end Nogen selv i den *Latinske Grammatik*, har jeg som *Dansk Forfatter i tredive Aar* havt overflødig Leilighed saavel til at bemærke som til at beklage. Hvor fortvivlet en Sag det derfor end kan synes i *Danmark* at skrive om *Ønskeligheden* af en *Dansk Høiskole*, saa er dog *Nødvendigheden* af en Anstalt til *Modersmaalets Dyrkelse* og til *Opdagelsen* af hvad derpaa er skrevet, ingensteds under Solen, hvor *Skoler* findes, saa stor eller soleklar som her, og da det aabenbar kun er *Haabet* om, at en saadan Anstalt vilde føies i betimelig Tid, der har kunnet give baade mig og hver *Dansk Skribent* med mindste Dybde og Alvor Mod til under saa fortvivlede Omstændigheder at være det, hvorfor skulde jeg da ikke 67 haabe, det nu paa den høie Tid, hvad saa end *Latinerne* sige, omsider vil lykkes!!